

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 64 Lei
Pe jumătate 32 Lei
în America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: Alexandru Lupeanu-Melin

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 3 Lei a doua și a treia oră 2 Lei.

Pacea dela Lausanne.

Marti în 24 Iulie s'a iscălit în orașul Lausanne (să se cetească Losan) din Elveția pacea atât de mult amânata dintre Grecia și Turcia și prin aceasta bătrâna noastră Europă a scăpat de multele încurcături și primejdii de războiu, cari o amenințau una-într'una din spre atât de neliniștitul Balcan.

Intreagă Europa sta cu ochii ațintiți spre acest frumos orașel al Elveției și aștepta ca să vină odată ziua aceea, când imputerniciții celor două popoare vrăjmașe își vor strânge mâinile și-și vor pune iscăliturile pe acel petec de hârtie dela Lausanne.

Și iată că-n sfârșit ziua mult așteptată a sosit și orașul Lausanne, vestit prin biblioteca, muzeul și școlile sale minunate, cari se oglindesc toate în apele limpezi ale lacului de Genf, precum și prin aierul său înviorător și vindecător, se face și mai vestit prin învoiala făcută și iscălită în ziua de 24 Iulie 1923.

Pacea dela Lausanne face ca vechiul om bolnav al Europei, care a fost până acuma Turcia, nu numai să se însănătoșeze, dar să fie chiar mai puternic decât acum 300 de ani. Slăbita și batjocorita Turcie de ieri-alaltăieri înviază ca prin minune prin doctoriile date de un om de samă al său, care este albanzul Mustafa Kemal Pașa, și astfele își câștigă dreptul de a lua poziție ca stat european. Hotărârile sale se măresc: își recâștigă întreagă Asia mică, Tracia până la Adrianopol, cât și insulele, cari stau la intrarea strâmtoarei Dardanelor, are dreptul să-și țină o flotă (vapoare de război) mare și mai primește dreptul să se desvoalte liber și să fie neatârnatăare întru toate.

Și să nu uităm un lucru: Dela pacea dela Carlovăț Incoace, care s'a făcut înainte de asta cu mai bine de 200 de ani, această pace este cea dintâie, în care nu Turcia este bătută și prin urmare nu ea cere pacea dela alții, ci alții o cer dela ea. Așa se esplică marea bucurie, care a stăpânit inimele turcilor în ziua aceasta, precum și marea sărbătoare pe care au tranșat-o în noua lor capitală, care este Angora.

Pacea aceasta face în sfârșit rând și cu vestitele strâmtoari de mare și anume așa, că corăbiile de negoț și război au trecere liberă prin ele, atât în vreme de pace cât și în război, pentru că coastele Bosforului și ale Dardanelor sunt de aici înainte neutralizate (ale tuturor popoarelor din Europa și totuși ale nici unuia) pe o rază de 50 de kilometri. În acest scop se va face o comisiune internațională de control, care va consta din câte 2 delegați ai Marilor Puteri, 2 ai Rusiei, câte

unul al țărilor marginase cu Marea Neagră și și unul al Greciei. Indatăce aceasta pace va fi primită și întărită de către Adunarea Națională din Angora, Marile Puteri își vor retrage trupele din Constantinopol.

Dar să vedem ce pierde Grecia și ce câștigă celelalte state europene!

Grecia pierde tot ce a câștigat, fără vârsare de sânge, în marele război. Pierde Smirna, Tracia de răsărit, nu mai are dreptul de a se amesteca în afacerile popoarelor din o parte a Asiei mici și nu mai este sângura stăpână în Marea Egee.

Anglia câștigă izvoarele de petrol dela Mossul, stăpânește Mesopotania, Palestina și Arabia.

Franța câștigă Syria, dar pierde mult prin aceea, că Turcia nu este silită să-i plătească datoriile în aur, ci în banii ei de astăzi.

Italia câștigă câteva insule și dreptul de a avea doi delegați în Comisiunea Strâmtoarilor, la fel cu Anglia, Franța și Rusia.

Polonia își reîncepe iarăși vechile legături cu Turcia, întrerupte înainte de asta cu 130 de ani și astfel Marea Nordului se leagă din nou cu Bosforul.

Și în sfârșit România câștigă libertatea comerțului (negoțului), pe care nici Rusia și nici Turcia nu voiau să ni-o recunoască. Prin pacea dela Lausanne Marea-Neagră nu mai este o baltă mare, închisă de toate părțile, ci o mare liberă, pe apele căreia noi ne putem exporta liber grâul, cucuruzul, cu un cuvânt bucatele noastre precum și petrolul nostru, putându-le vinde Turciei și celorlalte popoare de pe coastele Asiei mici.

Iată pe scurt însămnătatea păcii dela Lausanne, o pace care ne privește foarte de aproape și pe noi Români și pe urma căreia — întru cât vom fi harnici și cuminte — numai câștiga putem.

Nouă ani dela izbucnirea războiului celui mare. Sâmbătă în 28 Iulie se împliniră 9 ani, de când ministrul afacerilor externe al Austro-Ungariei Berchtold trimisă la Belgradul Serbiei următoarea scrisoare: „Guvernul regal al Serbiei nerăspunzând în chip satisfăcător scrisorii ce-i s'a predat de către ministrul Austro-Ungariei la Belgrad cu data de 23 Iulie 1919, guvernul imperial-regal se vede silit să vegheze însuși la apărarea drepturilor și intereselor sale și să recurgă într'acest scop la forța armelor. Austro-Ungaria se socotește deci în această clipită în stare de războiu cu Serbia” subscris; Berchtold.

În dimineața zilei de 29 Iulie 1914 — acum nouă ani — trupele Austro-Ungariei au început bombardarea Belgradului.

Ce a urmat se știe. Toate încercările de împăciuire ale Angliei fură zădărnice. Peste trei zile Germania declară război Rusiei și în aceeași zi germanii trec granița Belgiei, ca să poată apoi ataca Franța. Intreagă Europa era în flacări.

Ceeace este și mai interesant e, că tocmai în 29 Iulie 1923, la 9 ani adevă după izbucnirea înfricoșatului război, imputerniciții statelor Micii Înțelegeri — România, Cehoslovacia și Iugoslavia — deschid conferința dela Sinaia, pentruca să hotărască, cum să întărească și să pecetluiască pacea încheiată după marele războiu.

Ce întâmplare ciudată și minunată!

Cum stă lumea și țara.

Hotărârile luate de statul miniștrilor, (ținut Miercuri în 25 Iulie, sunt următoarele: Anul venitor se împlinesc 100 de ani dela nașterea lui Avram Iancu și dela nașterea lui Gheorghe Lazăr, marele dascăl ardelean, care a deschis cele dintâi școli românești în Vechiul Regat. Se vor face pentru amândoi mari serbări naționale în toată țara. Se vor împlini toate rugămintele Moșilor în ce privește pășunatul vitelor. La Abrud se va redeschide fabrica de prav de pușcă. Călugării dela sfântul munte Atos din Grecia, plângându-se că n'au ce mânca, guvernul le-a dat două vagoane de făină. O seamă de proești din Basarabia au făcut o tovărășie și o bancă, iară averile bisericilor le-au trecut acestei tovărășii. Guvernul a hotărât să-i ia de scurt și să-i pedepsească.

Duminecă în 24 Iulie miniștrii noștri s'au întrunit din nou la sfat, în Sinaia, unde au hotărât următoarele:

Granița dintre România și Iugoslavia se va trage îndatăce se va găta secerișul.

Di ministru al comunicațiilor Traian Moșoiu a cerut, ca toate biletele gratuite pe C. F. R. să fie nimicite, afară de acelea ale slujbașilor statului, când călătoresc în afaceri oficiale, și ale ziaristilor. Totdeodată s'a hotărât, ca congresul studenților universitari, ce s'a conchemat la Cluj, să fie oprit.

Sfatul imputerniciților Micii Înțelegeri la Sinaia.

Sâmbătă în 28 Iulie s'a deschis sfatul imputerniciților Micii Înțelegeri la Sinaia, chiar, la 9 ani dela declararea marelui războiu. La acest sfat imputerniciții României, Cehoslovaciei și Iugoslaviei se sfătuiesc asupra imprumutului în bani pe care-l cere Ungaria, asupra stării generale din Europa, asupra plății pe care trebuie să o facă Germania țărilor bi-

ruitoare, asupra stărilor din peninsula Balcanică, precum și asupra urmărilor păcii dela Losan. Se mai sfătuiesc asupra frăției și buneii înțelegeri ce trebuie să domnească în aceste trei state, precum și asupra măsurilor ce sunt a se lua, ca între ele să fie o comunicație cât mai bună. Toate gazetele românești mai pretind apoi sus și tare, ca la acest sfat să se vorbească și despre soarta românilor din peninsula Balcanică, din Sârbia, Grecia și Bulgaria.

Că ce s'a hotărât, nu se știe, pentru că imputerniciții nu prea au datina, să spună lucrurile hotărâte, nu cumva vre-o țară dușmană să se folosească de ele și astfel să le întoarcă tocmai împotriva noastră. Au dat ei imputerniciții și anume comunicat, dar așa de sec și de general, încât omul nu se poate alege cu aproape nimic. Roadele acestui sfat se vor vedea însă în curând și noi vom arăta la vremea sa tot ce s'a putut ști. Viitorul sfat se va ține la Belgrad, poate încă mai iute decât la anul. Gazetele lumii întregi se ocupă astăzi numai cu sfatul dela Sinaia.

Grăunțe sufletești.

Datorințele noastre față de părinți.

Zice Domnul nostru Isus Hristos la sfântul Matei 13, 9: „Și părinte să nu chemați pe nimeni pe pământ, că unul este părintele vostru, carele este în ceruri“. Cum însă Tatăl nostru cel din ceruri este nevăzut, lăsatu-ne-a locuitorii ai săi aici pe pământ pe părinții cei trupești. Și aceasta se vede și de acolo, că aici pe pământ ei ne dau viața. Tocmai de aceea trebuie să cinstim și pe locuitorii lui Dumnezeu. Precum pe locuitorul regelui îl cinstim ca și pe regele, întocmai așa trebuie să cinstim și pe locuitorii lui Dumnezeu ca și pe El însuși. Iată pentru ce a zis sfântul Augustin după întoarcerea sa la creștinism: „Fiindcă am desprețuit pe mama, pe care Tu mi-ai dat-o, pe tine te-am desprețuit Doamne“. El adevărat, până a fost tânăr, a fost un desfrănat

și jumătate, care nu băga în seamă învățăturile mamei sale, a sfintei Monica, și aceasta atâta a plâns și s'a rugat lui Dumnezeu, până i-s'a pocăit feciorul.

Părinților noștri însă nu numai pentru aceasta li-se cuvine cinste, ci și pentru că *ei sunt cei mai mari binefăcători ai noștri*. „Cât a suferit mamă-ta pentru tine, — zice sfântul Ambroziu — câte nopți n'a durmit, de câte ori a trebuit să-și părăsească mâncarea și beutura pentru tine, ce groază și câtă frică a tras ea, când erai în primejdie! Cât năeaz și câtă oboseală a trebuit să îndure tatăl tău, pentru ca să-ți poată câștiga hrană și îmbrăcăminte! — Dacă așadară părinții tăi atâta au avut să muncească și să suferă pentru tine, cum poți să fi nemulțumitor față de dânsii?“

Chiar și Fiul lui Dumnezeu și-a cinstit mama și pe tatăl său crescător. „Cinstește-ți părinții, pentru că și Fiul lui Dumnezeu și i-a cinstit pe ai săi. Pentru că despre El se zice: Și le-a fost lor supus. Dacă așadară Dumnezeu și-a cinstit pe servitorii săi cei umiliți, cu ce datorești tu părinților tăi?“ — întreabă același sfânt Ambrozie. „Cel mai mare s'a plecat înaintea celor mai mici, pentru că să dea pildă bună copiilor“. — zice Origine, un alt părinte al bisericii.

Cum să ne arătăm însă cinstea aceasta față de părinți? Prin stimă, iubire și ascultare, răspunde biserica! Să vedem însă întâi câteva pilde.

Când Domnul nostru Isus Hristos se afla la nunta din Cana Galilei, Preacurata Sa Mamă a văzut, că stăpânii casei sunt în mare strâmtoare, pentru că nu mai aveau vin, cu ce se imbie pe oaspeți. Atunci, întorcându-se către Domnul, l-a rugat, să-i scoată pe bieții oameni din năcaz. Domnul i-a răspuns, că încă n'a sosit vremea sa, adevărat încă n'are de gând să înceapă a-și arăta dumnezeirea prin minuni. Văzând însă că mamă-sa totuși îl roagă și mai departe, i-a împlinit rugarea, nu cumva s'o facă de rușine înaintea oaspeților, și a săvârșit întâia sa minune, schimbând apa în vin. — Coriolan, un foarte puternic boier al vechilor

Romani, a venit cu oaste asupra patriei sale Roma. Si nici senatorii, nici preoții, nici prețioasele daruri ale cetățenilor nu l-au putut îndupleca să-și retragă oștirea. Când a venit însă mama sa Veturia și l-a rugat cu lacrimi în ochi, mândrul Coriolan i-a răspuns, plecându-se înainte-i: „Mamă, ai scăpat Roma, dar îți-ai pierdut fiul“. Și și-a retras oastea, dar a fost omorât de Volschi la anul 491 înainte de Hristos. — Astfel trebuie să ne cinstim și noi părinții.

Să-i cinstim chiar și când ar fi săraci și nebăgați în seamă. Iosif egipteanul și-a cinstit pe tatăl său cel bătrân și cu toate că era numai păstor l-a dus înaintea faraonului egiptean. Regele Solomon se ridica de pe tron și se închina înaintea mamei sale și o așeza deodreapta sa, cu toate că era o femeie de neam mai de jos. Mama Papei Benedict XI. a fost spălătoare săracă. Curtenii au sfătuit-o, îndată ce a ajuns feciorul ei papă, să se îmbrace în haine minunate. Când a văzut-o însă Papa, n'a voit să stea cu ea de vorbă, zicând: „Mama mea e o spălătoare săracă, nu o doamnă împoțonată“. Și numai după ce a venit în vechile-i haine a primit-o și a sărutat-o.

Dar chiar și dacă părinții noștri ar duce o viață păcătoasă, noi trebuie să-i cinstim, pentru că sunt locuitorii lui Dumnezeu. Ori, nu cinstim noi oare icoana lui Dumnezeu, chiar și dacă nu e destul de frumoasă? Nu vă aduceți aminte de Sem și Iafet din sfânta Scriptură a Vechiului Testament, cari n'au voit să vadă goliciunea tatălui lor ci cu haină l-au acoperit pe el? — Așa trebuie să acoperim și noi slăbiciunile părinților noștri cu haina iubirii. „Cu fapta și cu cuvântul cinstește pe tatăl tău și pe mamăta, ca să vie ție binecuvântarea dela dânsii“, — se zice în cartea înțelepciunii lui Isus fiul lui Sirach.

Cețiți și răspândiți:

„Unirea Poporului!“

Umblând prin țară.

Suceava, cetatea Voevoților.

Am lăsat trenul la Ițcani, graniță veche între Austria și Moldova. Spre Suceava mă duce un birjar ovreu cu cai slabi, amărâți. E cald peste măsură și mă învăluie nori de prav. Uneori, când vine vânt de către dealuri, volbură duce norii de prav și pot să văd înainte orașul cu turnuri multe de biserici și cu ziduri vechi, ruinate pe altă multe. Sunt urmele cetății voevoților moldoveni de demult. Ruini mărețe și pline de graiuri străvechi.

Calea pe care mă duce trăsura urcă la deal printre case hardughite cu ovrei mulți. Ba mi-se pare, că sunt numai ovrei, rău îmbrăcați și soloși. Copii desculți, răpănoși, se joacă pela porți, iar în uși răsar jupâni cu bărbi încalcite. Sărăcia strigă din toate casele. Și mai strigă urite firme cu limba românească schimonosită.

Orașul Suceava geme și el de jidani. De jidani și de advocați. Tot a traia-patra casă are unu, doi. Nicăiri în țară n'am văzut atâtea firme de advocați ca în Suceava. Se vede, că au din ce trăi. Una însă nu știu: trăiesc ei pe spatele gospodarilor români din satele din jur, ori pe spatele negustorilor jidani din oraș. Cine ar putea să ne-o spună? E adevărat, că Suceava are un mare tribunal, în laturea căruia am văzut, peste ziduri înalte, ferestri mărunte de temniță. Poate că advocații cu nume străine

se trudesă să mântuie pe nenorociții de acolo. Ori să-i infunde și mai tare. Nu știu.

Mă desfac repede de asemenea gânduri și urc spre ruinele cetății de pe deal. Cărarea mă poartă printre brazi tineri, cari par o oaste de școlari sprinteni, silitori și ei, ca și mine, să ajungă odată pe culmea cu măriți trecute. Imi răsar deodată în față ziduri foarte înalte, cu piatra sură, golașă. Ocolindu-le, ies în fața porților, cari nu mai au decât ușorii din mari stânci cioplite. Apoi mă învârt un ceas aproape printre ziduri dărămate, prin șanțuri adânci, mute, cari sunt însă atât de grăitoare în mușenia lor! Uite, colo, ruinele marelui turn de lângă poartă, care păstrează încă urmele unei mici biserici, în care se va fi închinat deatâtea ori creștinul Domn Io. Ștefan Voevod. Mai la vale sunt strașnice arcuituri de cerdac și cămăruțe, cari vor fi adăpostit pe căpitani și pe ostașii unui Luca Arbore de pildă. Mai la o parte, spre oraș, se ridică, pe coasta prăpăstioasă a văii Cacaina, temelile rotunde ale turnului *Neboisa*. Trup nu mai are, decât piciorul oșelos infipt cu strășnicie în gila bogată. E un biet schelet în care se cuibăresă sgomotoase, vrăbiile.

Urc pe un vârf de țănc și lăsându-mi privirea să străbată spre valea întinsă a râului Suceava, caut să dăpân firul întâmplărilor de demult, așa precum ni-l povestesc hârtiile vechi.

Cetatea Sucevii merge îndărăt până la Voevozii *Iurg Koriatovici* (1373—75) și *Petru Mucat* (1375—91), al treilea și al patrulea

dintre Domnii Moldovei. Ei au întărit mai cu zăstăm muchea de deal pe care au locuit poarte și vechii legionari ai Romei. Însă cetate cu străluciri și cu țarie mare pentru războaie, a făcut din Suceava numai Ștefan cel Mare (1457—1504), care își avea rosturile statornice aici. Sub domnia lui a văzut Suceava oastea cumplită a vicleanului *Albert al Poloniei* (1497), care a bătut trei săptămâni în șir zidurile grele ale cetății, fără să-le poată clinti. Și avea tunuri mari acest Albert ticălos; unul nu putea fi urnit din loc decât de 40 de cai, iar celalalt de 50. Și Suceava nu s'a plecat, ci polonul a trebuit să-și întoarcă oștile spre casă, ca să-le piardă de iznoavă în codrii *Cosminului*. Polonii au tras atunci în juguri ca vitele și pe urmele plugăriei lor a răsar vestita *Dumbravă Roșie*. Așa știa Ștefan cel Mare să umilească trufia vrăjmașilor săi!

O mare rușine pășiseră sub zidurile cetății dela Suceava chiar și groaznicii Turci, cari la 1476 căutau să cuprindă cetatea, conduși de însuși Sultanul *Mohamed al II-lea*. Dar ceea ce isbutise el să facă la Valea Albă. Sădrobind pe Ștefan, n'a putut să facă la Suceava. Vestitul Sultan a plecat ca un nemernic de sub Suceava, ale cărei ziduri nu s'au înspăimântat nici de dânsul.

Mai târziu, urmând voievozi moi la brațe. Suceava cade într'un rând pradă osmanilor. Sub *Petru Rareș* în întâia domnie (1527—38) o atacă *Soliman* și preafrumoasa cetate a Sucevii se supuse Turcilor și o batjocoriră ca pe roaba cea din urmă... spune un bătrân

Pentru luminarea poporului.

— Alți binefăcători ai noștri. —

Cu ocaziunea sfatului arhieresc dela Blaj Preasfințitul Dr. Traian Valeriu Frențiu al Orășit-Mari a dăruit pentru fondul de susținere al gazetei noastre 1000 lei, iară Preasfințitul Dr. Iuliu Hossu al Gherlei 500 lei. Păr. George Spineanu din Răvășel p. Metișdorf ne trimite 20 lei pentru fondul de susținere al gazetei. Bunul Dumnezeu să le răsplătească, iar noi le mulțămim în numele cetitorilor noștri din toată inima.

Păr. Darie Vlad din Petrova Maramurului ne-a câștigat 8 (opt) abonați noi.

Când fiecare preot al nostru va face astfel, gazeta noastră va apărea nu numai mărită, cel puțin cu 2 pagini, ci și cu icoane și cu tot felul de îmbunătățiri.

Pildele Păr. Ioan Oprinca din Ciumbud și a Păr. Darie Vlad din Petrova vor însufleți, știm bine, nu numai pe preoții ci și pe cetitorii noștri. Numele celor ce ne vor câștiga abonați noi îl vom publica regulat și-i vom socoti între binefăcătorii poporului nostru, atât de setos de slova cuminte și cinstită.

Cu Dumnezeu înainte!

Sfârșitul vizitației canonice

de I. P. S. S. episcopului IULIU al Gherlei.

După frumoasele și mărețele serbări dela Șimleu despre cari am scris într'unul din numerii trecuți ai gazetei, Arhiepiscopul cu suite sa a plecat la Mănăstirea Bicsadului, ca să iee parte la hramul Bisericii Sfinții Apostoli Petru și Pavel.

Cu aceasta ocaziune se fac la mănăstire peregrinagii din cele mai îndepărtate ținuturi. — Așa și în anul acesta s'au văzut peregrini din toată țara Oașului, Maramureș, Ugocea, chiar și din Ceho-Slovacia — din comunele românești — rămase din nefericire alipite la străini. — Numărul bunilor credincioși, cari și în acest an s'au astrâns, a fost foarte mare. Încă în ajunul

praznicului sosiră mii de credincioși, cari s'au mărturisit și cuminecat — la diferitele Liturghii celebrate în mănăstire și în paraclisierele din jurul mănăstirii. — Singur Arhiepiscopul a cuminecat la liturghia celebrată în liber — în ajun — peste 400 de credincioși, iar în seara ajunului s'a celebrat din partea Prea Sfințitului Părinte, tot în liber — Paraclisul — la finea căruia Arhiepiscopul a predicat, apoi s'au stropit cu apă sfințită, făcându-se sărutarea crucii din partea alor peste 7200 credincioși... S'a celebrat apoi sfânta Liturghie în ziua de praznic cu mare solemnitate din partea Arhiepiscopului — încunjurat de numeroși preoți, veniți din ținuturile mai sus pomenite. A ținut o înălțătoare și entuziastă cuvântare miilor de peregrini întărindu-i în credința părinților noștri. — Aceștia s'au depărtat la casele lor ducând cele mai dulci și mângâitoare suveniri de peregrinarea lor la mănăstirea Bicsadului, unde Arhiepiscopul Gherlei ține să meargă în fiecare an, ca să vină în contact cu miile de peregrini și cu frații preoți din părțile nordice.

Așa a decurs vizitația canonică din vara acestui an, care va lăsa amintiri adânci și neșterse atât în sufletele bunilor noștri credincioși, cercetați de Părintele lor Arhiepiscop, cât și în sufletul bunului Părinte, care-și află desfătare întru cercetarea turmei sale cuvântătoare.

Correspondentul.

— **Novă nenorocire de trenuri cu morți și răniți.** Duminecă în 29 Iulie la gara Flămânzeni de lângă București trenul personal ce a plecat din Timișoara a deraiat, fiind osia unui vagon de cl. III. crepată. Sunt 5 morți și 10 răniți.

Asta e nu știm a câtea nenorocire de trenuri numai în vara aceasta. Și toate aceste nenorociri s'au întâmplat din cauza unuia sau altuia dintre ceferiști. Măsuri se iau nu se iau, nenorocirile însă se țin lanț. În forma aceasta a călători pe C. F. R. însămnă a-ți pune capul și a-ți face testamentul înainte de călătorie. Și cu toate acestea e vorba ca dela 1 August să se urce prețurile de călătorie cu 50 la sută.

Știrile Săptămânei.

Târgurile. 15 August: Avrig, 16 Hărăscrag, Lona, Șomcuta-mare. 18 Drag. Mociu Roborșin, Voila. 19 Aiud, Fărcașlaca, Guruslău. 20 Mănăsturul unguresc.

Plecarea părechel regale în străinătate. Vineri în 3 August Maiestățile Lor Regele și Regina vor pleca, cu un tren regal, în Iugoslavia, spre a-și cerceta fata, pe Regina Maria a Iugoslaviei, care se află în stare binecuvântată.

M. S. Regele va sta două săptămâni, iar M. S. Regina numai câteva zile, și apoi va pleca în Franța la băile din St. Lamair, unde se va întâlni cu sora M. Sale. Acolo va sta câteva săptămâni, spre a-și face cura.

— **Regelo și Regina în Ardeal.** Domnitorii au fost mai zilele trecute la Cluj. Trenul Li-s'a oprit la Răsboieni și de-acolo și-au făcut drumul cu automobilul. Duminecă au vizitat Baia-Mare, cercetând împrejurimile. Au întors apoi în Jibău și s'au oprit pentru câteva minute în piața comunei Huedin. M. S. Regina și Alteța Sa Regală Principesa Ileana au stat de vorbă cu oamenii, cari se aflau întâmplător în piață. Câțiva bătrâni, cari deși unguri, au vorbit cu M. Sa românește, au primit drept dar câteva țigarete. Mai multe femei au adus M. Sale modele de cusături din partea locului, iar o doamnă a dat A. S. R. Principesa Ileana o frumoasă podoabă de cap. Sosind și M. S. Regele, a început să vorbească cu țărani despre roada câmpului, despre scumpete și despre buna înțelegere ce trebuie să domnească între români și unguri. Mulțumiți de cele văzute MM. LL. au plecat spre Turda și Aiud. Într'o pădure de lângă Lăcei și-au luat masa într'o poiană cu flori și frunză verde.

Se vede că Maiestățile Lor au îndrăgit în mod deosebit Ardealul. De altcum și este el cea mai frumoasă mărgeară din coroana Lor.

— **Din Roma.** În biserica S. Atanasii din Roma a fost sfințit în 9 Iulie clericul Coriolan Săbău fiul harnicului comerciant din

cronicar. Vremuri mai bune o ridică iarăș la glorie și moldovenii o țin tot neînfrântă ca înainte.

Sub **Despot Vodă** (1561—63) Suceava e bătută de Hatmanul Tomșa, doritul țării și al norodului. Grecul Despot, care luase scaunul Moldovei, cu viclenii și cu tertipuri, își pierde capul sub zidurile Sucevii, pocnit în creștet de buzduganul Tomșii. El, Despot, Implântase mai înainte sabia în căpitanul său sacui **Petru Devai**, iar la urmă a căzut însuș jertfă minciunilor sale.

Prin Suceava a trecut ca o furtună și **Mihai Viteazul** (1600). Însă pe scurtă vreme, căci perzându-și capul la Turda, se pierde și Suceava în mâinile dușmanilor săi.

Mai mare zoală a fost la Suceava în anul 1653, când **Gheorghe Ștefan**, Domnul Moldovei, a cărui carte de rugăciuni se păstrează în Biblioteca Centrală din Blaj, căuta să scoată din Suceava pe Doamna lui **Vasilie Lupul**. Atunci au apărut-o Tătarii lui Timuș, care apăra pe soacră-sa. Tătarii s'au luptat vitejește, dar o sfărâmură de tun ucise pe Timuș, bărbat urât al unei domnițe prea frumoase dintre fetele lui Lupu, și Suceava căzu cu Doamnă cu tot în mâinile lui Gheorghe Ștefan. Acesta avea Nemși la tunuri și îi bătea foarte tare pe Tătarii lui Timuș „încât și prin găuri îi nimeria“.

Apoi steaua Sucevii începe să apună. Unii Domni i-au mai dres zidurile, dar fiind un spine veșnic în ochii Turcilor, la porunca lor, **Dumitrașcu Vodă Cantacusino** la 1675

a umplut-o cu paie, cu lemne și a ars-o. Ce n'a putut mistui focul a zdrobit pravul de pușcă pus sub ziduri și sub turnuri. Așa, că astăzi Suceava e un morman de pietrii peste cari flueră vântul și plutesc ulii în zile senine. Austriecii au făcut parc în jur pentru plimbările erășenilor, dupăce un arhitect al lor a scormonit de printre ruini tot ceea ce se putea găsi, ca să se păstreze în muzee. Și au ieșit atunci la iveală multe pietrii cioplite frumos, arme și unelte, comori pentru istorici.

... Încălzit de lumina soarelui, care se pleacă domol spre dealuri, ochii mi-se închid și mă fură visul. Clipele de față se topesc și grăiește nestingherit trecutul. În văzduh plutește lin dangăt de clopote și în jurul meu prind viață umbre de demult. În poarta cea mare stau smirna străjerii cei vechi, orheiieni cu căciuli cât banițele. În fruntea lor oțelitul Părcălab al cetății. Unul duce la buze un corn de bour și sunetele de buciun fac să tresară zările până spre Siret și mai departe. Cetatea forfotește de boeri cu săbii lungi și cu mantale grele. Copii de casă, înșirați frumos în fața scării-domnești, se desfac pe două rânduri, și șoptesc înseninați: **Stăpânul!** Pe scări largi coboară Voivodul. Moșneag mărunț cu mustața căruntă, cu haine numai fir de aur. Pășește greu. Rana dela Cetatea albă, din tinereță, tot îl mai doare, dar se ține drept și strânge cu tărie mănunchiul spadei. Se oprește o clipă în cap de scară și își cuprinde cu ochi bucuroși curtenii, cari stau ca în fața unui sfânt. Apoi face semn cu mâna și grăiește blând:

— Dă veste, părcălab, să toace la Mirăuși, că purcedem la închinare!

Cornul sună prelung, pătrunzător, o rugăciune, și în curând, îl răspunde toaca, pe dealul din față, la Mitropolie. Voivodul își face semnul crucii și alături de dânsul curtea toată. Apoi, se deschide poarta dela Neboisa, spre gârlă, și Ștefan Voievod pășește rar pe podul ce leagă, ca în poveștile minunate, Mirăușii de cetate. Puntea de piele se leagănă ușor sub pasul Voivodului și a câtorva curteni mai mari, iar jos, în vale și pe coaste, norodul privește cu capul descoperit cum flutură vântul haina și pletele cărunte ale moșneagului Domn creștin. Privește și strigă:

— La mulți ani Măria Ta, Ștefan!

Ostașii și greul curții se avântă pe cai, să ajungă, peste vale, pe Domn. Duduie tălpile de stejar ale porților. Și se sperie goimii de pe vârful turnurilor.

La Mirăuși trag clopotele celea mari. Mitropolitul îmbracă odăjdiiile celea de praznic și aprinde smirna în cădelniți. Voievodul intră în ctitoria lui Petru Mușat, la închinare... E soare mult în văzduh. E pace și fericire în țară: Domnul ingenunche în fața altarului. Moldova-i tare, Moldova-i nebiruită!

... Clopotele sună iarăș. De astă dată nu mai e vis. Imi trec mâna peste gene și mă îndrept și eu, cu sufletul plin de amintiri, spre biserica Mirăușilor din față. Mă turbură o clipă gălăgia jidanașilor, cari pasc găște, jos la gârlă, dar Mirăușii cu strălucirea ei mă înalță iarăș în lunca de frumos vis a trecutului.

A. Melin.

Lupșa intru diacon. A bunăseamă aceasta este o bucurie nu numai pentru părinții D-sale ci și pentru toți cari l-au cunoscut — iar noi îi dorim sănătate multă și să-l vedem între noi cât mai curând, ca ceea ce a câștigat în școlile Romei să samene cu drag în sufletul poporului dornic de hrană sufletească.

— **Soția contelui Bethlen în Târgu-Mureș.** La Târgu-Mureș a sosit soția prim-ministrului ungar contele Bethlen petru ca să-și adune mobilele și ce-a mai avea pe moșie, să le ducă în Ungaria, fiindcă averea întreagă le-a luat-o guvernul român. Cauza e că ministrul Bethlen a renunțat la cetățenia română, ca să poată fi ministru la Budapesta. Ar fi prins bietul doi iepuri de-odată.

— **Școli noi.** Cu ziua de 1 Septembrie se vor deschide două școli noi profesionale, adică unde copilele pe lângă carte vor mai învăța și lucrurile casei, una la Ibașfalău alta la Satu-Mare. Tot atunci se va deschide și o școală comercială la Lugoj.

— **Fosta împărăteasă Zita la Budapesta.** Într-una din zilele trecute s'a sosit prin Budapesta c'ar fi sosit la gară ca necunoscută împărăteasa Zita și cu o trăsură cu un cal s'a îndreptat spre un hotel în Buda. Poliția a făcut îndată cercetări și a aflat, că știrea e lipsită de adevăr. Poate va fi fost vre-o femeie, care samănă cu fosta domnițoară și-a fost luată de popor drept împărăteasa.

— **O nouă ciocnire de trenuri** Acceleratul Timișoara—București în stațiunea Rai-cari s'a isbit într'un povoral, și s'au stricat locomotivele, iar câțiva oameni au fost ușor răniți. Călătorii îndată s'au aruncat asupra mașinistului, dar l-au lăsat și au și făcut colecte de bani pentru el, când au știut că numai mulțămă sângelui rece ce și l-a păstrat în momentele cele mai grele, au scăpat cu viață.

— **Adunarea despărțământului Asociațiunii și petrecere de vară la Ludoș.** Duminecă în 5 August la orele 4 după prânz se va ținea la Ludoș de Mureș adunarea generală cercuală a despărțământului Asociațiunii, iară seara petrecere de vară, a cărei venit curat este destinat clădirii noilor, case parohiale — protopopești.

— **O mamă fără suflet.** Zilele trecute o fetiță din Brașov, Ileana, în vârstă de 13 ani, a fost omorâtă de mamăsa vitregă. Cauza pare a fi, că mama ucigașă nădăjduia, să ajungă singură moștenitoare la o avere pe care de altcunum o avea copila.

Înainte de-a o ucide a bătut-o rău, i-a zmulș părul și-a ars-o cu un fer roșu. Apoi 3 zile nu i-a dat de mâncare, ci a ținut-o închisă într'o cămară.

După ce crima a fost descoperită, lumea revoltată era s'o omoare pe această mamă fără suflet. Numai poliția a mântuit-o. Acum i-se face judecata.

— **Un soț de poveste.** Femeia Ida Coloșvary de curând căsătorită și-a denunțat bărbatul poliției, că îndată ce s'a cununat cu ea la oficiul civil a și pus mâna pe câteva mișoare, și încă în zilele prime ale căsniciei a pierit cu bani cu tot. — Poliția îl caută.

— † **Livia Stoica născ. Iorgovici,** soția Păr. Romulus R. Stoica, paroh-protopop onorar unit în Vărădia, a murit Joi în 26 Iulie în urma unei boale îndelungate în vârstă de 37 ani. O jelește, afară de soțul indurerat, și o copilă nevârșnică. — Facă-i Dumnezeu parte cu dreptii!

— **Târgul de mostre din Praga.** Vecina noastră, Cehoslovacia, este fără îndoială cea mai fericită dintre toate statele moștenitoare ale Austro-Ungariei. Mai mult de 90 la sută din tot ce producea pe vremuri Austria se alcătuita pe teritoriul de astăzi al Cehoslo-

vaciei. Bani lor sunt și astăzi cei mai scumpi în partea răsăriteană a Europei și aceasta, între altele, și din motivul că ea produce de patru ori mai mult decât îi trebuie și mai cu seamă că are peste 2500 de fabrici.

Aceasta i-a îndemnat pe cehoslovacii cei harnici, ca să facă an de an câte două mari târguri, unde să arate tot ce se produce la ei și să-și imbie marfa țarilor mai sărace în fabrici, cum este bunăoară și România noastră. Acest fel de târguri se numesc *de mostre*, de care am avut și noi unul anul trecut la București.

Târgul de mostre de toamnă se va ținea în zilele de 2—9 Septembrie. Ceice doresc să ia parte, primesc reducere de 33 la sută pe căile ferate cehoslovace și 50 la sută pe cele românești, tâlmaci în cinstă, trenuri speciale directe, locuințe pe la hoteluri și particulari, reduceri pentru taxele de vize pentru pașaport. Îndemnăm și noi pe cetitorii noștri, cărora le dă mâna, să meargă la acest târg, procurându-și legitimațiuni de admitere dela Consulatul Republicii Cehoslovace din Cluj sau dela „Reclama”, institut de reclamă, Piața Unirei Nr. 4, Cluj.

— **Moartea celui ce a ales osăminte-tele eroului necunoscut.** Când astă primăvară era vorba, că oare ale cui osăminte să se prosiăvească, ca ale „eroului necunoscut”, dintre atâtea osăminte, culese de pe toate câmpurile de luptă — sfatul miniștrilor a hotărât, ca pe acesta să-l aleagă cel mai bun elev orfan dela toate liceele militare din țară. Și soartea a căzut asupra elevului *Amilcar Săndulescu dela liceul militar din Craiova*, care în clipa când a făcut alegerea, a spus: „Acesta este tatăl meu”.

Acest elev, fiind slăbuț, profesorii săi l-au trimis peste vară la sanatorul militar din Techirgiol, pentru că acasă nici așa nu avea unde merge, fiind orfan. Fiind acolo, el a plecat cu camaradul său Florescu și s'a scaldat în mare. Cum, cum nu, bietul Amilcar Săndulescu s'a inecat în mare, pe când camaradul său Florescu a scăpat. Il deplânge aproape țara întreagă.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Prețul banilor străini.

Pe la mijlocul săptămânii trecute s'a plătit la București:

1 aur de 20 lei	735 lei
1 dolar cu	206 lei
1 franc francez	12 lei
1 liră engleză	920 lei
1 liră italiană	8 lei 70 bani
1 coroană cehă	5 lei 95 bani
100 coroane ungurești	1 leu
100 coroane vieneză	30 bani

Leul s'a plătit la Paris cu 8 franci 57 centime, va să zică prețul banilor noștri a scăzut.

In toate librăriile din România și în celea ce vând cărți românești în America și în Iugoslavia

Cereți cărți de teatru

pentru diletanți și princi de școală precum și CALENDARE de ale lui

(44) 4-6. Ioan Baciu din Lugoj, Banat.

Palma

Când cumpărați tocuri de canoing.

nu trebuie să cauțiști estinătatea prețului ci să fiiți atenți la calitate.

Cereți dela pantofar cu insistență, tocuri și talpa de cauciu „Palma”! Recl. Radio (50) 1-3.

„PATRIA”

bancă pentru credit, comerț și industrie, societate anonimă. — Blaj.

Îndeplinește toate lucrările de bancă, dă împrumuturi, pe cambii, hipotecare și cont-curent, primește depuneri spre fructificare, mijlocește plățirea cecurilor americane.

Are un magazin de lemne „PLUGARUL”, unde se vinde tot felul de lemn pentru clădiri și mășari, lemn de foc, pari de vie.

Fabrica sa „VULCANUL” produce cărămida și țigla cea mai bună.

Prăvălia sa „CONSUM” vinde toate negoațele pentru trebuințele casei și pentru economie. Are ferărie bogată și tot felul de unelte. Are filială în Teiuș.

Se ocupă cu toți ramii de comerț.

Adresa telegrafică

„PATRIA”

Telefon, în Blaj Nr. 9, în Teiuș 11.

Adresa băncii:

„PATRIA”, BLAJ.

(10) 22 52.